

Izrael mora opustiti
svoj "odgovor" Iraku

V Izraelu se razburjajo, ker so v Iraku obesili 9 Judov kot "izraelske vohune", češ da je to golo "maščevanje", pa ne morejo ukreniti nič, ne da bi spravili v nevarnost še druge Jude v Iraku in drugih arabskih deželah.

JERUZALEM, Izrael. — Predsednik vlade Levi Eshkol je v parlamentu odločno obsodil obsoditev na smrt in obsežnih 9 Judov v Iraku, ki naj bi kovali zaroto za prevrat režima in vohunili v korist Izraela, kot trdi uradna obtožnica. Eshkol je dejal, da je edina krivda obtoženec bila njihovo judovstvo. Počezal je ves svet, naj v imenu človečnosti pritiska na Bagdad, da bo prenehal s pokončevanjem Judov. Teh živi v Iraku še okoli 3.000, večinoma samih starcev in stark.

Glavni tajnik ZN U Tani je že 13. januarja pozval k sebi iraškega poslanca in ga opozoril na svojo zaskrbljenost zaradi sodnega procesa proti zarotnikom in judovskim "vohunom" v Bagdadu. Svarilo ni nič zaleglo in Tani je v ponedeljek obsežna v Iraku odločno obsodil. Dejal je, da bodo otežila mirovne napore na Srednjem vzhodu.

Množična obešanja v Iraku sta obsodila tudi predsednik ZDA R. M. Nixon in papež Pavel VI. Izraelski ministrski predsednik Levi Eshkol je iraški nastop proti Judom primerjal z nacističnim v Hitlerjevi Nemčiji. Pozval je vse države, naj pomagajo pri naporu za rešitev iraških Judov. V Bagdadu so namreč objavili, da jih še večje število čaka na sodbo v zaporih.

Nekateri Izraelci so prepričani, da so v Iraku postavili Jude pred sodišče, jih obsodili na smrt in obesili iz maščevanja za iraški napad na iraško vojaško brigado v Jordaniji, ki podpira očitno arabske gverilce pri njihovih napadih na Izrael in na Izraelu zasedeno ozemlje. Izrael ne more ukreniti trenutno nič drugega, kot vpreči v svoj napor za rešitev Judov v Iraku svetovno javno mnenje. Vsak poskus rabiti proti Iraku silo bi pomenil brez dvoma splošen pomor preostalih Judov v Iraku in nemara tudi drugod po arabskem svetu.

Libanon od napada
na bejrutsko letališče
nima izgube

BEJRUT, Lib. — Izraelci so pri napadu na letališče pri Bejrutu koncem preteklega decembra uničili 8 od 13 libanonskih potniških letal.

Letala so bila že zelo zastarala in vredna kvečjemu 12 milijonov, trdijo poznavalci položaja. Zavarovalnice so kljub temu plačale za ta letala 18 milijonov dolarjev.

Promet je sedaj obnovljen v polnem obsegu in letalske družbe so od izraelskega napada imele dejansko celo korist, ker imajo sedaj namesto starih, novejša in več vredna letala!

Vremenski
prerok
pravi:

Deževno in milo. Najvišja temperatura blizu 50.

Novi grobovi

Frances Culkar
Včeraj je po kratki bolezn umrla na svojem domu 81 let stara Frances Culkar, roj. Burja v Podružki na Gorenjskem, od koder je prišla v ZDA pred 60 leti, žena Franka, mati Franka, 4-krat stara mati, 9-krat pramati. Pogreb bo iz Fortunovega pogreba, zavoda na 5316 Fleet Ave. v petek ob 8.30 zjutraj, v cerkev sv. Lovrenca ob devetih, nato na Kalvarijo.

William B. Molle
Po dveh mesecih bolezn je umrl v Euclid General bolnišnici 55 let stari William B. Molle s 1034 Creekview Drive, mož Eleanor, roj. Crowley, oče William, Marie-Ellen, Patricie, Eleanor, Timothyja, pastorek Christine Molle, sin pok. Johna in pok. Mary, brat Marie Moeller, Johna, Eugena, Dorothy Balinski, Josepha in Roberta. Pokojni je bil rojen v Clevelandu in je bil veteran druge svetovne vojne. Zaposlen je bil v detektivskem oddelku policije v Clevelandu. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. jutri ob 8.45, v cerkev Marije Pomočnice na Neff Rd. ob 9.30, nato na All Souls pokopališče.

George Hanson
V Woman's bolnici je umrl 76 let stari George Hanson z 8206 Crumb Ave., mož Gertrude, oče Edwarda, stari oče in praoc, rojen na Švedskem, upokojen mehanik od White Motor Co. Pogreb bo iz Zeletovega pogreba, zavoda na E. 152 St. danes popoldne ob enih na Knollwood pokopališče.

Ob Hočiminhovi poti
telefonsko-telegrafski
vod

SAIGON, J. Viet. — Ameriška izvidniška letala so odkrila, da grade rdeči vzdolž Hočiminhove poti telefonsko-telegrafski vod, ki naj bi omogočal stalno varno in nemoteno zvezo med Hanoi in njegovimi vojaškimi oddelki v Laosu in Kambodži, pa tudi v Južnem Vietnamu. Doslej združujejo to zvezo radijskim potom. Tem sporočilom je možno prisluškovati.

Zunanja politika v znamenju trojke: Nixon, Fulbright, Rogers

WASHINGTON, D.C. — Še predno je Nixon imenoval Rogersa za državnega tajnika, so politični krogi v Washingtonu zvedeli, da se je preje posvetoval s senatorjem Fulbrightom o tem imenovanju in o njegovi politiki glede diplomatskega osebja. Nixonova okolica ni zanikala teh govoric, opozovalci so pa takoj mogli zaključiti, da se skuša Nixon že v začetku ogniti vsem tistim napakam v zunanji politiki, ki jih je delal Johnson. Med glavnimi Johnsonovimi napakami je pa bilo stalnišče, da lahko kar sam brez vsakega sodelovanja s senatom usmerja ameriško zunanjo politiko. Pri tem je Johnson še napravil napako, da je zanemarjal stike s Fulbrightom in ga tudi ni naprej informiral o svojih sklepih, kot bi bilo treba.

Ta Johnsonova politika je napravila iz Fulbrighta izrazitega kritika Johnsonove zunanje politike. Fulbright ni zamudil nobene prilike, da ne bi metal predsedniku polena pod noge. Verjetno bi bilo vse to odpadlo, ako bi bil Johnson videl v Fulbrightu res svojega

Izgredi v Pakistanu
zahtevali 26 življenj

Opozicija proti avtoritarne-mu režimu Ayub Khana postaja vedno bojevitija.
KARACI, Pak. — V zadnjih dneh je prišlo znova do nemirov in izgredov v obeh delih Pakistana. Skupno je število žrtve protivladnih demonstracij in izgredov doseglo že 26 mrtvih, veliko pa je bilo ranjenih in jih tiči v zaporih. Policija in vojaštvo sta dobila namreč nalog, da streljata na demonstrante in na vse, ki se ne drže policijske ure v mestih, koder je ta odrejena.

Do streljanja prišlo v mestu Lahore, kjer so vladni nasprotniki napadli in zažgali poslopje vladi naklonjenega lista. Do novih spopadov in streljanja je prišlo tudi v samem Karaciju. Očividci trdijo, da so bili štirje pristaši Muslimanske lige, vladne stranke predsednika Ayub Khana, v Karaciju umorjeni, vsaj trije pa hudo ranjeni, ko je protivladna drhal napadla kraljevni urad stranke in zažgala sosednja poslopja. Ogenj je bil viđen na milje daleč.

Nemiri, izgredi in spopadi med pristaši vlade in njenimi nasprotniki niso omejeni le na Zahodni Pakistan, kjer skrbi vojaštvo za red v Karaciju in Lahoreju, ampak so dosegli izredno velik obseg tudi v Vzhodnem Pakistanu, zlasti v njegovem največjem mestu in upravnem središču Dacca.

Pakistan je obsežna država in obsega one dele Prednje Indije, kjer je bilo muslimansko prebivalstvo v večini, ko so se Angleži leta 1947 odločili umakniti iz svojega dotedanjega Indijskega cesarstva. Pakistan ima nad 100 milijonov prebivalcev in je bil do pred nekaj leti najtrdnjše zaveznik ZDA v Aziji.

Študentje nemirni tudi
v Keniji v Afriki

NAIROBI, Ken. — Policija in vojaštvo sta obkrožila univerzo ter na ukaz predsednika republike Joma Kenyatte poglana od tam kakih 1200 študentov, ki so pretekli petek začeli štrajk v podporo svoji zahtevi po "akademski svobodi".

svetovalca. Toda Johnson ni bil politik, ki bi iskal stalne zaupnike. Pri tem seveda nismo reči, da je Fulbright imel v zunanji politiki zmeraj prav. Včasih je zadel pravo pot, včasih pa tudi ne.

Nixon je dvoboj med Johnsonom in Fulbrightom skrbno opazoval, saj je vedel, da Fulbrightovo nasprotovanje Johnsonovi politiki škoduje tudi Johnsonovi kandidaturi. Fulbright je tako postal brez svoje volje podpornik načrtov, ki jih je imel Nixon. Zato ni nič čudnega, da je Nixon pazil, da stikov s Fulbrightom ne pretrga in da jih tudi ne taji.

Fulbright je preveč skušen politik, da ne bi videl, da je doba njegovega vpliva na ameriško zunanjo politiko pred vrati. Zato je na vsako Nixonovo akcijo odgovoril s simpatijami, ki se niso dale zakriti. Javna tajnost je postalo dejstvo, da Fulbright odobrava Nixonovo postavitev Rogersa za državnega tajnika in da se strinja tudi v drugimi nameravanimi Nixonovimi reformami v državnem tajništvu. To se je pokazalo že ta

Nixon podpira povišanje
plač Kongresu za 41%

WASHINGTON, D.C. — Predsednik R. M. Nixon, ki mu je Kongres tik pred nastopom podvoji plačo od \$100.000 na \$200.000, se je včeraj izjavil za povišanje plač članom Kongresa za 41%. Kongresniki bodo prejeli v bodoče po \$42.500 na leto namesto dosedanjih \$30.000. V samem Kongresu je proti takemu povišanju komaj kaj odpora. Povišanje bo stopilo v veljavo prihodnji mesec, če se ne bo Kongres proti njemu izjavil z glasovanjem do 16. februarja.

V javnosti je bilo precej glasov proti takemu povišanju plače predsedniku, članom Kongresa in vsem vodilnim članom zvezne vlade in zveznih sodišč. Sedanji čas zahteva zadržanost, saj je Nixon sam izjavil, da je eden njegovih glavnih ciljev omejevanje inflacije. S takimi povišanji jo gotovo ne omejuje, pač pa pospešuje!

Tisti, ki se boje, da bi nastala stiska za kandidate za Kongres, zvezna sodišča ali celo za samo zvezno vlado, če sedanjih ogromnih povišanj ne bo, so lahko brez skrbi. Kot v preteklosti tudi v bodoče kandidatov ne bo nikdar manjkalo.

Ruski strokovnjaki bodo
prišli tudi v Jordanijo

AMAN, Jord. — Gospodarski minister Mizam Sharabi je po svojem povratku iz Moskve objavil, da je tam podpisal v imenu Jordanije dva dogovora s Sovjetsko zvezo. Prvi določa povečanje trgovine med obema državama, drugi pa rusko sodelovanje pri izdelavi in izvajanju raznih načrtov za gospodarski razvoj in napredek Jordanije. V okviru teh dveh dogovorov bodo prišli v Jordanijo prvi ruski strokovnjaki.

Doslej je bila Jordanija izključna domena Britancev in Amerikancev. Ti so dajali Jordaniji tudi vso potrebno gospodarsko in vojaško pomoč. Z novima dogovoroma so Rusi ustvarili razpoko, skozi katero bodo širili svoj vpliv v Jordaniji, poleg Savdske Arabije in do neke mere Libije edini odkriti zaveznici ZDA v arabskem svetu.

krat, ko se je Rogers prvokrat pokazal pred Fulbrightovim senatnim odborom za zunanjo politiko. Rogers je imel zelo malo težav, da je prepričal člane odbora o pravilnosti svojih političnih pogledov. Fulbright je tudi namignil, da mu je všeč sedanja smer ameriške politike do Vietnoma. Ni rabil tudi nobene besede, ki bi jo mogli smatrati za kritiko Nixonovih načrtov glede pariške konference. Kar je najvažnejše: sedanj stiki med Nixonom, Fulbrightom in Rogersom niso planirani za kratk čas. Tako Nixon kot Fulbright misli, da bo medsebojno zaupanje in prijateljstvo trajalo dolga leta.

To bi bilo vse lepo, ako bi bila takih misli vsa republikanska stranka. To pa ne drži. V republikanskih vrstah se nahajajo mogočni politiki, ki smatrajo, da je treba v Vietnamu končati vojno v vojaško zmago. Še več je takih, ki hočejo braniti Čangkajška na Formozu do konca. Fulbright in republikanci nimajo tudi istih pogledov na našo politiko v Latinski Ameriki in zahodni Evropi. Niso samo po-

RDEČI V JUŽNEM VIETNAMU
OBJAVILI 7 DNI PREMIRJA

Osvobodilna fronta Južnega Vietnoma je objavila danes zjutraj, da se bodo njene čete vzdržale vsakega boja od 15. do 22. februarja, ko praznujejo v Vietnamu novo leto, znani Tet. Vlada v Saigonu se za premirje še ni odločila.

SAIGON, J. Viet. — Danes zjutraj je radio Južnovietnamske Osvobodilne fronte objavil enotedensko premirje za praznovanje novega leta Tet. Premirje bo trajalo od 7. zjutraj 15. februarja do 7. zjutraj 22. februarja. V Vietnamu uporabljajo Lunina leta in Tet je praznik Luninega novega leta. Vlada v Saigonu tudi preudarija, da bi proglasila premirje, oziroma ustavitev sovražnosti za čas praznovanja novega leta, pa svoje odločitve še ni objavila. Lani so rdeči premirje za Tet izrabili za zadnje priprave in začetek svoje največje ofenzive v vseh letih vojskovanja. Upali so, da jim bo nenadni splošni udar prinesel naglo zmago, pa so se temeljito ušteli. V tej ofenzivi in v bojih, ki so ji sledili, so izgubili dober del svojih prekušenih moči, posebej še organizatorjev na terenu.

Ko so vprašali podpredsednika Nguyen Cao Kyja v Parizu, kjer je glavni svetovalec južnovietnamske delegacije pri razgovorih za končanje vojskovanja, o letošnjem praznovanju novega leta v Južnem Vietnamu, je dejal, da bo vlada v Saigonu kljub lanskemu rdečemu grdemu prelomu premirja tega nemara tudi letos objavila. Na vprašanja, kaj misli o možnosti nove rdeče ofenzive za to priložnost, je Ky odgovoril, da nima nič proti njej, ker bo le dala priložnost za "uničenje rdečih".

Razgovori za kulisami v Parizu se vneta nadaljujejo, obe strani iščeta čim boljše položaje za svoja stališča. Novo srečanje delegacij je določeno za jutri ob 10.30 dopoldne v hotelu Majestic. Pričakujejo, da se bo razprava nadaljevala v podobni obliki, kot se je preteklo soboto začela, namreč s splošnimi izjavami, napadi, očitki in odgovori nanje ter s protinapadi. Do začetka resnih, stvarnih razgovorov, trdijo, da ne bo prišlo še nekaj tednov.

Bojevanje v Južnem Vietnamu je bilo zadnje dni omejeno. Prišlo je le do par večjih spopadov med rdečimi in južnovietnamskimi vladnimi četami. V katerih so imeli rdeči preko 200

drobnosti, ko ločijo senatorjeve poglede od republikanskih. Fulbright nima čisto drug koncept o ciljih ameriške politike kot republikansko vodstvo.

Treba je torej računati, da bo prijateljstvo med Nixonom in Fulbrightom postalo kmalu predmet živahne debate v republikanskih vrstah. Vsaka debata bo pomenila precep za Nixona. Komu naj da prav: ali lastni stranki ali Fulbrightovi filozofiji? Težka bo ta odločitev. Fulbright res nima za seboj nobene stranke, toda njegov političen koncept uživa ugled v vsej ameriški napredni in liberalni javnosti. Kaj pa ta javnost pomeni, smo videli par letov. Saj je podrla Johnsonovo kandidaturo. Tudi na to ne bo Nixon smel pozabiti, ko bo ustvarjal podlago za svojo ponovno kandidiranje za predsednika ZDA.

V odnosih med Kongresom in Belo hišo bo lahko vladal mir, toda prav isti čas bo lahko močno gmelno tako v liberalni kot konservativni Ameriki. Tudi s to možnostjo moramo računati.

mrtvih, med tem ko so bile izgube vladnih čet po uradnem poročilu "lahke".

Novo srce ni zdržalo

CLEVELAND, O. — Wylie Julliard, 22 let stari fant iz New Yorka, ki se je še pretekli petek veselil življenja s svojim novim srcem in bil poln upov, je včeraj zjutraj nenadno umrl, ko mu je srce po 44 dneh, ko so mu ga vsadili v telo namesto neozdravljivo bolnega lastnega, odpovedalo.

V petek še ves vesel je v nedeljo začutil bolečine v želodcu. Odpeljali so ga v Cleveland Clinic, od koder je bil pretekli torek odpuščen kot zdrav. V začetku ni izgledalo nič posebno vznemirljivega, toda njegovo stanje se je nenadno poslabšalo in včeraj zjutraj ob 5.45 je umrl. W. Julliard je bil 100. človek, ki so mu nadomestili njegovo srce s tujim, drugi v Clevelandu. D. H. Lawson, 50 let stari Akrončan, ki je dobil v Cleveland Clinicu drugo srce lani 4. septembra, je zdrav in normalno dela.

Bojevanje v Južnem Vietnamu je bilo zadnje dni omejeno. Prišlo je le do par večjih spopadov med rdečimi in južnovietnamskimi vladnimi četami. V katerih so imeli rdeči preko 200

Hitro se začela gledati!

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Nixon nam je skoraj celo leto razlagal, kaj vse bo delal, ako postane predsednik. Sedaj nam je napovedal, da bo takoj začel izvrševati svoje načrte. Pa se verjetno ni zgodilo čisto slučajno, da se je s svojim delovnim programom oglašil tudi senator Edward Kennedy. Objavil je, da bo "v prihodnjih tednih" predložil Kongresu celo vrsto zakonskih osnutkov, ki bodo obravnavali ugodnosti za industrijo, kadar bo ustvarjala nova delovna mesta za brezposelne reveže in podpirala gradnjo stanovanj za revne sloje. Predložil bo tudi že davno napovedani zakon o spremembi načina vojaških naborov in zakon o večjem zdravstvenem varstvu za obubožane državljane.

V senatu so takoj začeli govoriti, da senator Kennedy hoče delati konkurenco predsedniku Nixonu, ki bo tudi predlagal zakonske osnutke o istih predmetih. Kennedy to odločno zanika. Pravi, da ga njegovo mesto podnačelnika demokratskega kluba sili, da konstruktivno sodeluje v kongresni zakonodaji. Za Kennedyjeve ideje se naravno zelo zanimajo ne samo njegovi prijatelji, ampak tudi tekmeči, posebno v republikanskih vrstah.

Če se zgodi nesreča, vam ne more nihče pomagati, če se niste držali prometnih predpisov.

Iz Clevelanda
in okolice

Razprodaja pri Majerju—
Znana trgovina s čevlji Louis Majer ima letno razprodajo čevljev. Z današnjim dnem se razprodaja začne, neha pa v soboto, dne 3. februarja. Več v oglasu.

Pred poroto hočeta—
Katoliška duhovnika rev. B. Meyer in rev. R. Begin, ki sta v nedeljo zgodaj zjutraj brez dovoljenja maševala v stolnici sv. Janeza, čeprav sta suspendirana, sta včeraj pred sodnikom, kjer sta obtožena povzročitve "nadloge", izjavila da "nista kriva" in zahtevala sodbo po poroti. Razprava je določena za začetek marca. Njun nastop in odgovor škofije nanj sta povzročila precej zanimanja, pa tudi javnega zgražanja. Duhovnika trdita, da se borita proti "hinavstvu", proti "razizmu" in proti socialni brezbrzičnosti vodstva Cerkve. Nič ni znanega, da bi s svojimi predlogi za spremembo šla po redni poti najprej k škofu in se odločila za javne nastop šele, če bi ju ta zavrnil. Ubrala sta menda kar takoj "revolucionarno pot", ki je danes moderna pri levičarskih skupinah v naši državi in drugod po svetu.

Zopet v ZDA—
Rojak Marijan Kavcic, 2197 W. 81 St., se je preteklo soboto vrnil z obiska v Jugoslaviji, kjer je imel sitnosti z oblastmi, ki so mu vzele ameriški potni list, pa ga mu na posredovanje ameriškega konzulata v Zagrebu vrnilo.

Pomožni šolski nadzornik—
Šolski odbor Clevelanda je sinoči izvolil za pomožnega šolskega nadzornika za učni program Jamesa R. Tannerja, 47 let starega črnca, ki je bil preje zaposlen pri raznih zveznih vzgojnih programih v Hough področju, pa nato kot pomožni šolski nadzornik za razvoj in posebne službe.

Sami delajo

NEW YORK, N.Y. — V ZDA potrošijo ljudje, ki žele sami opravljati razna obrtniška dela, letno za orodje okoli 60 milijonov dolarjev.

Zadnje vesti

LONDON, Vel. Brit. — Vesti iz Kaira trdijo, da je posebno sodišče začelo v Bagdadu novo množično razpravo proti 35 obtožencem, med katerimi je 13 judov. Obdolženi so vohunjenja za CIA Združenih držav.

NEW YORK, N.Y. — Glavni tajnik ZN U Tani je pozval velike sile, naj pritisejo na prizadete na Srednjem vzhodu za končanje vojnega stanja in ureditev sporov.

MT. MORRIS, Pa. — Včeraj zjutraj se je v rovu rudnika Humphrey 7 podrl strop, kar je povzročilo požar. Po hudem naporu se je posrečilo spraviti iz rudnika vseh 138 rudarjev, 12 šele po hudem boju z ognjem in dimom. Kraj včerajšnje nesreče je oddaljen le 30 milj od rudnika Mannington, kjer je ostalo v novembu pokopanih 78 rudarjev.

PRAGA, ČSR. — Pravoverni komunisti so začeli načrtno mazati spomin Jana Palacha, ki se je sam zažgal v protest proti sovjetskemu nasilju na Českoslovaško.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debever

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 20 Weds., Jan. 29, 1969

Rdeča Kitajska na novi poti

Kitajska je prevelika dežela, da bi se njen političen razvoj dal opisati s stvarnimi podatki; jih je preveč. Bolje doseže svoj cilj par slik iz njene politične preteklosti.

S kitajskim komunizmom je ozko povezano ime njegovega začetka Mao Tse-tunga. On je bil prvi, ki je zasejal idejo komunizma na Kitajskem. Po svojem značaju je tipičen revolucionaren pesnik, ki zna pritegniti nase domišljijo kitajskega naroda. Seveda je tudi ambiciozen politik, zaverovan v idejo, da mora voditi kitajski komunizem. Ker nima smisla za težave, ki jih življenje ustvarja vsak dan, se rad odmika stvarnosti in živi v svoji domišljiji, ne da bi se pri tem spraševal ali so njegove zamisli ustvarljive ali ne. Industrio si je na primer zamislil kot neke vrste hišno obrt in posejal Kitajsko s "kmetskimi plavži". Načrt se je ponesrečil že prvo leto. Ravno tako je propadel njegov gospodarski načrt "velikega skoka naprej" na hitro roko. Skok se je hitro spremenil v gospodarsko polomijo.

Pa ne samo gospodarstvo, tudi partija je šla po svoji poti in ne po njegovi. Vanjo se je natepelo ogromno število koristolovcev in pustolovcev, ki so sicer oboževali masne ideje, toda bolj bili zaverovani v svoj cilj: postati rdeči mandarin in skrbeti za svoj osebni blagor.

Ti aparatčiki so se kmalu razlezli po vsej javni upravi in partijski organizaciji. Čim bolj se je oboževani Mao oddaljeval od stvarnosti, tem manj so bili navdušeni za njegove ideje, tem manj so prisegali nanje. Voditelja so pa našli v Liu Šao-čiju.

Liu Šao-či je bil od prvega dne vodilna osebnost v kitajskem komunističnem gibanju. Med tem, ko je Mao daleč na zahodu dežele v odmaknjenih provincah pesnikoval in filozofiral, je Liu stal sredi rdeče revolucije v vzhodnih provincih in ustvarjal temelje za komunistično zmago. Okoli njega se je zbirala delovna in postrtovalna inteligenca, posebno gospodarsko nadarjena in polna smisla za tehniko in racionalnost.

Ta struja tovariša Liu Šao-čija je bila že l. 1965 tako močna, da je prisilila Mao Tse-tunga, da se je umaknil z vseh vodilnih položajev v javni upravi in se posvetil le načelstvu stranke. Mao je spoznal, da so spodrezane korenine njegovemu položaju in sklenil, da razdere takratno stranko in javno upravo, ustvari novo partijo in ji izroči oblast. Prišel je na idejo, da ustvari novo mladinsko gibanje, ki naj pod njegovim vodstvom preobrazijo partijo, deželo in upravo. Novo mladinsko gibanje je dobilo obliko "rdečih gard".

V rdeče garde se je kot povodenj vilo na milijone kitajske mladine, ki je hotela z Maovim katekizmom v eni roki in z orožjem malega kalibra v drugi čez noč preobraziti svojo domovino v duhu Maove filozofije. Nezrela in nezkušana, kot je bila, je le porušila partijo in javno upravo, deželo pa spremenila v anarhijo. Le moči tradicije je treba pripisati, da sploh ni razpadlo vse javno življenje.

Posledice razdiralne moči rdeče garde so bile tako velike, da jih je uvidel celo Mao sam. Že leta 1967 je mladino poslal nazaj v šole, toda njegovi učenci ga niso hitro ubogali. Mao je bil pa tudi prisiljen, da poskrbi za zaroček novega komunističnega sistema. V ta namen zbira okoli sebe že poldrugo leto vse, kar smatra za konstruktivno, le struje okoli Liu Šao-čija noče pritegniti k sodelovanju. Zato je dal najprej tovariša Liu odstraniti od vsakega vpliva na upravo in partijo. Začasno vodstvo v deželi naj prevzamejo "revolucionarni komiteti" v 29 provincah. V komitete naj pridejo zastopniki vojaštva, bivši zanesljivi aparatčiki in pa ostanki zanesljivih in discipliniranih rdečih gard. Seveda bo o članstvu v komitetih odločal Mao, ljudske množice bodo imele pravico, da slovesno manifestirajo za nove komitete. Novi komiteti so bili ustvarjeni že koncem l. 1968. Čaka jih neverjetno težka naloga: obnoviti morajo stranko in javno upravo, obenem pa spraviti gospodarstvo zopet na noge.

Mao je seveda prepričan, da je njegov načrt ustvarljiv. Saj upa, da bo stranka tako hitro obnovljena, da bo imela svoj občni zbor že v zgodnjem poletju. Vendar se pa tudi zaveda nevarnosti, ki jih vidi v možnosti, da se bodo v revolucionarnih komitetih pojavili spori, struje, trenja. Zato poudarja neprenehoma, da je treba varovati sloga na znotraj in disciplino na zunaj za vsako ceno.

Tako je kitajska kulturna revolucija že dosegla svoj — negativni — cilj. Uničila je javno upravo in razbila stranko v drobce. Tako je stanje ob začetku tega leta.

Druga posledica je usodnejša: kitajska komunistična stranka je zgubila svoj politični monopol. Ne bo mogla postati v doglednem času tako vsemočna, kot je bila v dobi pred "kulturno revolucijo". Vpliv vojaških krogov se bo zmeraj bolj čutil, vpliv inteligenca se bo zopet začel uveljavljati. To bo držalo le takodolgo, dokler bo Mao še na oblasti.

Zgodovina tragedije kitajske komunistične stranke ni še torej dosegla zadnjega poglavja.

BESEDA IZ NARODA

Ime države Wisconsin in škof Baraga

MANITOWOC, Wis. — Večina ameriških držav ima svoja imena od Indijancev: Dakota, Illinois, Iowa, Michigan, Wisconsin itd. Tudi neštevila ameriška mesta so jih prejela od Rdečega človeka: Chicago, Milwaukee, Sheboygan, Oshkosh itd. Dasi je izvor imen v večini primerov jasen, namreč indijanski, so pa natančni pomeni imen še mnogokje neznani in gredo mnenja razlagalcev vsakebi. V to vrsto spada ime Wisconsin.

Prvi, ki je zabeležil ime reke, ki je dala ime teritoriju, je bil Pater Jacques Marquette. On omenja l. 1673 reko Meskousing in da se izliva v Mississippi. V sledečih desetletjih se to ime navaja ali kot Ouisconsin ali kot Ouisconsin, pa tudi kot Miskoning. Wisconsin teritorialna zakonodajna oblast je l. 1845 legalizirala to ime v obliki, kot ga poznamo sedaj: Wisconsin.

Razlaga pomena te besede pa ne gre tako daleč nazaj. Šele l. 1833 je britanski Captain Frederick Marryat razlagal ime kot reko "Tisoč otokov", kar da indijanska beseda pomeni. S tem je začel tisto vejo lingvistične interpretacije, ki je sledila in smatrala, da se beseda nanaša na vodo, bodisi na otoke bodisi na pritoke. Tako je l. 1855 Rev. Alfred Brunson zapisal: "Chippewas, ki stanujejo ob zgornjem toku reke, jo imenujejo Weeskon-san, kar pomeni "zbiranje voda". Dasi je bila takrat ta rešitev nova, se kritično ne smatra kot zanesljiva. V slovarju Chippewa jezika namreč za tako interpretacijo ni nobene podlage. (To posnemam iz razprave: Virgil J. Vogel, "Wisconsin's name: A Linguistic Puzzle", objavljene v Wisconsin Magazine of History, vol. 48, 1965, 181 sl. in iz dela Henry R. Schoolcraft: Indian Tribes of the United States, III., 1851, 502, ki ga tudi Vogel citira kot vir. Nadaljnji avtorjev, ki spadajo v Vodno stranko, ne bom omenjal, dajem pa tukaj besedo P. Bertrandu Kotniku OFM, New York, najboljše poznavaču Chippewa jezika med Slovenci. Pater Bertrand, please.

Druga skupina jezikoslovcov ima pa za svojega praočeta škofa Barago, ki je v svoji slovnici in slovarju Otchipwe jezika (izdaja 1879, Montreal, Can.) zapisal: "V Wisconsinu, iz ali v Wisconsin. (Bivališče bobra ali muškrata)." (Prevedeno po citatu v razpravi, op. pisca.) Baragi je sledil Krizostom Verwyst, misijonar med Chippewa-Indijanci, ki l. 1891 navaja podatek od nekega Indijanca, da pomeni ta beseda muškratovo gnezdo. Vendar pa Verwyst pristavlja, da niti dva Indijanca ne razlagata besede enako. Tudi Baraga navaja v svojem slovarju na drugem mestu z muškrate besedo "wajashkwaj", za njegovo bivališče pa "wajashkwaj".

L. 1921 je etnolog Alanson Skinner razložil ime Wisconsin iz Menominee jezika, da pomeni muškratovo bivališče (Wi-skos ali Wi-skons) in da je reka od tod dobila svoje ime. Na ta način bi Skinner in Baraga soglašala v tem, da sta plemeni Ojibway in Menominee obe imenovali reko po njenih glavnih značilnostih, obojini muškratov in njihovih gnezdnih reki.

Etnologi in lingvisti so prinesli še tretjo razlago in ta je, da beseda pomeni "rdečo zemljo". Kdor se hoče o tem poučiti, naj bere gori omenjeno razpravo.

Tudi če je zadnja razlaga pravilna, ako se poslužimo prvenstveno vokabularja Fox in Sauk Indijancev, je Baragova interpretacija le avtentična z ozirom na to, da je besedo zapisal v di-

rekti kavzalni zvezi. Za vsakega poznavalca jezikovnih razmer je važno, da ve, kateremu plemenu in kateri lingvistični podružnici pripada izvestelj. Toda često se zgodi, da pripadniki različnih takih enot rabijo iste izraze, če se nahajajo na značilnem skupnem teritoriju, in ne takih, ki so običajni v jedru njihove jezikovne skupnosti. Besede potujejo in se ustvarjajo v najrazličnejših realnih okoliščinah.

Zeleli bi, da bi se lahko več bralo o škofu Baragi kot znanstveniku-etnologu. Da je škof mogel ugotoviti take stvari kot sta slovnica in slovar Chippewa jezika, zato je treba iskati pojasnila v njegovem dunajskem šolanju in pa v dejstvu, da je bil po rodu Dolenjec, s čimer je prejel od narave izrazit čut za jezik in besedišče. Nedaleč od njegovega doma je bil rojen Franc Levstik, klasik slovenskega jezika, nekaj sta let prej pa Primož Trubar, ustanovitelj književne sloveščine. Za raziskovanje in interpretacijo dela škofa Barage je že zdavnaj prišel čas agrioramenta.

R. Ložar

Nekaj spominov na Jožeta Lekana

VETRINJ, Kor. — Bilo je jeseni leta 1913 po znanem katoliškem shodu v Ljubljani, se pravi, pred 55 leti, ko sva se prvič srečala s ranjimi Jožetom Lekanom v Ljudskem domu v Ljubljani, v telovadnici takratnega šmepetarskega Orla. Oba sva telovadila pri Dijaškem Orlu, ki je imel v imenovanem domu poleg telovadnih tudi svoje druge organizacijske prostore. Oba sva bila študenta, ki jima npr. dvakratna telovadba na teden nikakor ni zadostovala. — Vse odtlej sva hodila z Jožetom po isti skupni poti; prav posebno pa še onih dvajset let med obema svetovna vojskoma. Žal, pa je obema prva svetovna vojska v mnogem prekrizala najine življenjske načrte; oba sva namreč morala leta 1915 k vojakom in seveda tudi na fronto. Pa sva se oba, hvala Bogu, srečno vrnila z vojske in se spet dobila pri št. Peterskem Orlu, in sicer tudi tokrat spet v telovadnici.

Žal pa se Jože sedaj ni mogel več tako redno udeleževati telovadbe. Zaposlil so ga z različnimi funkcijami v orlovski organizaciji, tako da je bil s temi čez glavo zaposlen. Najprej ga je prav posebno zaposlil I. orlovski taborec leta 1920 v Mariboru. Njemu jo posvetil vse svoje moči tako na tehničnem kakor še prav posebno na organizacijskem področju.

Jeseni leta 1921 je prišlo do velike reorganizacije na slovenskem katoliškem prosvetnem polju. Orlovstvo je bilo prej pod okriljem Slovenske katoliške prosvetne zveze. Tedaj pa se je Orel osamosvojil. Od tega časa je bil Jože še bolj zaposlen v orlovski organizaciji; opravljal je v njej stalno važne funkcije, najvažnejša pa je bila gotovo finančna. Takrat je bilo npr. med drugim dokončno rešeno vprašanje članarine. Vsak član je moral biti hkrati naročen na orlovsko idejno glasilo Mladost; naročnino za njo pa je poravnal obenem s članarino.

Veliko zaslug si je Jože pridobil tudi pri sestavljanju orlovskega Varnika za redovne vaje. Pri Orlu smo bili takrat vpeljali nove redovne vaje, podobne onim pri vojakih, tako, da so fantje, ki so prišli k vojakom, že popolnoma obvladali to snov, za katero so sicer pri vojakih poravnali polna dva meseca rednega

urjenja; tudi orlovski poveljevalni jezik je bil v veliki meri takrat vsklajen z vojaškim. Vse to delo je bilo opravljeno v nešteti sejah, ki se jih je Jože redno udeleževal; ves ta čas pa je bil tudi član predsedstva Orlovске zveze in tako tudi bistveno odgovoren za njeno delo.

Med največje Jožetove uspehe štejem dve: prvo stadionsko loterijo in pa orlovski štafetni tek z Jesenic preko vse Slovenije v Maribor na Slomškov grob. Kot znano, si je orlovska organizacija med drugim postavila cilj zgraditi v nekdanji gramozni jami za Bežigradom v Ljubljani velik moderen stadion. Za to je bilo potrebno veliko denarja. Predsedstvo Orlovске zveze se je odločilo organizirati l. stadionsko loterijo; ranjki Jože je bil pooblaščen za izpeljavo te velike naloge. Dobro se še spominjam ogromnega dela, ki ga je Jože takrat storil. Delal je tako rekoč dan in noč, da je loterija uspela. Vse brezplačno! Večkrat je moral vrsto potovanj, da ne govorim o izgubi časa in zdravja. Takšnega idealizma, kot je bil takrat med nami, ne vem, če ga je kdaj prej ali pozneje bilo v tej meri na Slovenskem!

Drugi veliki organizacijski uspeh rajnega Jožeta pa je bil orlovski štafetni tek z Jesenic v Maribor na Slomškov grob. Da ga je organiziral v tem obsegu in s tolikšnim uspehom, je uporabil ves svoj prosti čas. Vso progo od Jesenic do Maribora je moral večkrat pregledati in natančno določiti število tekačev, saj je bil na vsakih 100 — samo izjemno — na 200 metrov postavil po en tekač, ki je moral preteči to progo. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da je bil ta tek organiziran leta 1932, ko ni bilo Orla, katerega je bil takratni jugoslovanski diktatorski režim l. 1929 razpustil in je vsako sled po orlovstvu in diktatura skrajno vestno preganjala; kjer koli so zaslužili samo najmanjšo sled orlovskega telesnovzgojnega dela, so jo drakonično zatrli.

In je še polno drugih stvari, ki jih je Jože opravil v tej slovenski mladinski organizaciji. Za večino teh je vedel sam najbolje. Toda ranjki Jože je bil tih in skromen slovenski kulturni delavec, zraven pa v svojih očelih do skrajnosti dosleden. Pol stoletja sva delala skupaj, zato vem, da je bilo tako. O svojih zaslugah za organizacijo ni hotel nikoli govoriti.

Dragi br. Jože! Z idealnim delom si zaključil svoje zemsko življenje. Sedaj te je Bog poklical k Sebi, da sprejmeš od Njega za vse to večno plačilo. Naša zahvala in posebej še naša molitev te spremlja. Bog živi!

Ivo Kermavner

Veselica euclidskih upokojencev in drugo

CLEVELAND, O. — Vsako leto ob tem času prirejajo euclidski upokojenci svojo letno veselico. Letos bo v nedeljo, 9. februarja, v Društvenem domu na 20713 Recher Ave. Od 4. do 7. bodo servirale naše vrle kuharice večerjo, nakar bo sledil ples pod direkcijo Franka Mramorja. Vstopnice, katere so po \$2., se dobe pri blagajniku A. Bozichu, tel. 481-7094. Rezervirajte se tudi Vi za ta vesel dogodek euclidskih doslužencev.

Tudi letos prireja federacija upokojencev izlet v staro domovino po znanih cenah: prvi bo od 2. junija od 19. avgusta, drugi od 3. junija do 22. julija. Vsi, ki mislite obiskati rojstno domovino, se obrnite za informacije na predsednika Krista Stokela, 1875 Braeburn Dr., Cleveland, Ohio 44117, tel. 531-3151.

Potovanje oskrbuje Kollandrova agencija.

V zvezi z zadnjo sejo naj bo omenjeno, da smo upokojenci hvaležni o d v e t n i k u Josephu Zormanu za odziv in zanimivo razlago o važnosti in legalnosti oporok.

VESTI IZ SLOVENIJE

Doklej bodo še brez božiča

V Sloveniji so tudi letos bili brez božiča. Vsaj uradno ga niso obhajali, ker je bil delavnik. Zasebno pa so imeli božič povsod; tudi v družinah partijcev. Polnočnice so napolnile cerkve po vseh župnijah. V Ljubljani so v stolnici pri polnočnici peli operni pevci; tudi pri frančiškanih je bilo petje na višku. V cerkvi pa ljudstva, da se niso mogli ganiti. Že dve uri prej so začeli prihajati ljudje. Pred prazniki so prodajali božične razglednice tudi z verskimi motivi. Prav tako so letos izšle nove plošče z božičnimi pesmimi. Vendar so božič uradno tudi letos ignorirali.

In ljudstvo to boli. Škofje so na skupni konferenci v Zagrebu vložili na zvezno vlado prošnjo, naj bi se božič proglasil kot praznik družine, podobno kot se na Vse svete skupno obhaja dan mrtvih. Toda na prošnjo niso dobili odgovora. Nekateri verniki so se obrnili na vodstvo televizij oddaj v Ljubljani in prosili, naj bi se med prazniki spomnili v programu tudi na verske motive. Toda direktor oddaje je prosilcu ing. Jožetu Stargarju med drugim takole odgovoril: "Sporočiti vam želim, da RTV Ljubljana v svojem radijskem in TV programu ne namerava tudi v prihodnje prilagajati programske vsebine katoliškim ali kakim drugim verskim praznikom in v verski dejavnosti." ("Družina", 1. dec. 1968.)

Rezek odgovor, kot da bi bil direktor Milan Marčun neomejen gospodar ljubljanske televizije in ne samo državni uradnik in kot bi bila televizija njegova osebna ustanova in ne skupna last državljanov, ki jo vzdržujejo s svojimi davki. Prav dostojen odnos javne ustanove do občinstva, ki pove svoje želje! Pri tem se človek vprašuje, komu je televizija namenjena? Direktorju in uslužbenecem ali občinstvu? Je namenjena partijcem in ateistom ali je namenjena vsem Slovincem, tudi tistim v tujini? Mi Slovenci v zamejstvu bi zelo radi videli in slišali televizijske in radijske programe, ki bi bili v soglasju z božičnimi prazniki slično, kot je tudi letos napravil tržaški radio. Naš ponos, da smo Slovenci, bi samo zrasel, saj je italijanska televizija v tem oziru za božič vedno tako zelo revna.

Pa tudi Slovenci v domovini bi bili zadovoljni, saj so to prosili. Poleg tega je tudi po zadnjih statistikah v Sloveniji še vedno nad 67% ljudi bolj ali manj vernih. (Glej "Delo", 25. dec. 1968.) Vsi ti bi za praznike radi kaj slišali o praznovanju božiča in o božičnih obredih. To delajo vse televizije in vse radijske postaje po svetu razen v Rusiji in na Kitajskem. Uverjeni smo, da bi tudi nereligiozni Slovenci za božič radi prisluhnili božični pesmi na radiu ali prisostovali kakemu božičnemu prizoru na televiziji.

Gospodje, ki vladate nad slovenskim ljudstvom! Čustva se

Pesmi in poezije so posnetje čustev, misli in jezika prednašnega v najlepši zbrani pisani besedi. Kot rože na vrtu, ki jih vedno radi vidimo in občudujemo, ostanejo tudi poezije vedno lepe in sveže, na katerih se ponovno in ponovno opajamo.

Tudi novoizdane Jack Tomske poezije so lepe in opojne. Vsi, ki so jih že prebrali, se o njih zelo pohvalno izražajo. V njih je zajeta duša in bistvo našega človeka. Sezimo po njih! Poezije, ki stanejo \$1.50, se dobijo tudi pri Tivoli Import v Clevelandu. Prihodnja klubova seja se vrši v četrtek, 6. februarja, ob 2. polnočni v navadnih prostorih. Pričakuje se, da pridete vsi!

L. P.

ne dajo zbrisati z gospodarsko reformo. Kot jih ni izbrisal v Sloveniji stalinizem. Čas bi bil, da se o tem uverite in da ustrezete ogromni večini rojakov doma in v zamejstvu, ki si želijo božiča tako, kot je v navadi pri Slovincih povsod, kjer prebivajo. S tem ne boste nič izgubili, temveč samo pridobili!

(Kat. Glas, Gorica, 9. jan. 1969.)

Slovenski duhovniki na pastoralnem tečaju na Dunaju

Od 2. do 4. jan. je bil na Dunaju tradicionalni božični dušnopastirski tečaj, katerega se je udeležilo nad 400 duhovnikov. Poleg domačih avstrijskih duhovnikov so na tečaj prišli tudi duhovniki iz ČSSR, Poljske, Madžarske, obeh Nemčij in nekaj tudi slovenskih duhovnikov, zlasti iz mariborske škofije. Predavanja in debate so potekale pod naslovom "Daj račun od svoje vere!" Govorili so v glavnem bogoslovni profesorji, zlasti iz Nemčije.

Nagrade so dobili

V začetku januarja so bili v Ljubljani nagrajeni v Titovi prisotnosti naslednji slovenski gospodarstveniki "za izjemne dosežke na svojih delovnih mestih": Ivan Atelšek, direktor tovarne Gorenje iz Velenja; Jož. Lesar, direktor tovarne Brest iz Cerknice; Stojan Perhavec, direktor TAM iz Maribora; Oleg Vrtačnik, direktor Meblo iz Nove Gorice in dr. Al. Vadrjal in dr. Vilj. Rupnik z ekonomske fakultete v Lj. Pobudo za nagrade je dala Gospodarska zbornica za Slovenijo. Vsega je bilo predloženih za nagrado 59 kandidatov.

"Huettenberg-Jesenice-Borovlje

Kot znano, se slovenske železarne na Jesenicah, v Ravnah in v Štoreh bore za svoj obstanek. Da bi laže prenesle konkurenco, so se odločile, da se združijo v eno samo železarsko podjetje ter je zaenkrat med njimi že sklenjena pogodba "o medsebojnem tehnično-poslovnem sodelovanju". V tej zvezi je zanimivo poročilo, katero objavlja naš zgorajim naslovom celovški "T" v številki z dne 9. jan. t.l. in ki se glasi: "Železni rudnik v Huettenbergu se bori za svoj obstoj. Jesenice potrebujejo ceno železnega ruda in Borovlje ceno surovega železa. Medsebojna pomoč treh podjetij bo zagotovila vsem trem nadaljnji obstoj. Huettenberg bo dobavljal Jesenicam železno rudo, zaenkrat 20.000 ton letno. Avstrijska železnica je znižala za to rudo prevozne stroške, tako da bodo Jesenice dobivale to surovino po nižji ceni kakor iz Bosne. Jesenice pa bodo producirale 2.000 ton surovega železa za Borovlje."

V Slovenski krajini skupno molijo za zedinjenje

V Slovenski krajini žive Slovenci, ki so po veri evangeličani, poleg katolčanov. Verske nestrpnosti in mrznje med njimi ni, letos so pa posebno delavni v duhu in smislu zedinjenja. H konferenci evangeličanskih duhovnikov v Moravcih v dneh od 5. do 8. novembra so bili povabljeni tudi katoliški duhovniki. Udeležila sta se dekana obeh prekmurskih dekanij. V istih dneh je bil v Murski Soboti misijon. Jezuiti, ki so ga vodili, so povabili tudi evangeličanskega župnika. Odzval se je in pripeljal s seboj tudi skupino svoje mladine. Katoličani in evangeličani so skupno molili tudi v evangeličanski cerkvi v Dolnji Lendavi. V januarju je bilo več skupnih pobožnosti za zedinjenje po goriških in drugih prekmurskih slovenskih župnijah.

GOSTAČ MATEVŽ

Spisal F. S. Finžgar

"Viš ga, kako se nareja stare-ga. Reza te je dobro ukrotila," ga je zbedel Komar, ki ga ni maral. Možaki so se bolj po sili zasmajali in vsi nagovarjali Tev-ža za mlaj.

"Poskusil bi," je pritrdil Tevž. "Toda kdo bi dal pošteno smre-ko, ne kako tanko žrd? Kdo bo dal konje in voz?"

"Veš kaj," mu je svetoval No-vak, "županu Primožu reci za smreko. Za Završnico imajo La-zarjevi gozd, kot bi rž vsejal. Voze in konje bomo že mi pri-skrbeli."

"Tako je," so soglasno potrdili nasvet gospodarji. "Reci županu, da smo imeli tu v gmajni srenj-sko sejo in tako sklenili."

"Pje, možka je ta," se je ogle-sil spet stari Spanc. "Tevž, Te-tako stori!"

"Če je vas vseh taka misel, po-skusim," je pritrdil Tevž.

Komar je zaradi svojega dol-gopetega sina Jurja špiknil Tev-ža: "Naj ti pa še Vida pomaga seganjati fantine!" Novak se je preko rame srepo ozrl na Ko-marja, rekel pa ni nič.

Zavznilo je pol dne, gospoda-riji so se razšli po domovih.

10

Mlaj

Ze istega dne popoldne je Tevž županu Primožu, ki je bil zelo dobre volje, povedal željo gos-podarjev.

"Sem za to. Le posekajte smre-ko v mojem!"

"Zahvaljeni! Toda kakega suhljatega kapnika ne bomo se-kali."

"To se ve, da ne. Mlaj mora biti že pošten, sredi vasi, kjer je srenjski župan."

"Ali sme biti smreka visoka vsaj kakih deset sežnjev?"

"Nisem ti mere meril. Pošten mlaj naj bo, čeprav sto klafter visok. Kar poderite si ga!"

Tevž se mu je smehljaje se v imenu vseh fantov zahvalil.

Tevž z nabiranjem fantov ni imel prida opravka. Ponujali so se mu sami, ko se je novica o mlaju hitro razprhlila med nji-mi. Konja in voz sta obljubila Novak in Knafeji. Ta je modro dodal, da priklene k vozu še vo-zicek z dero. Ta bi varoval vrh mlaja, da bi ne pometal po tleh in se umazal.

Tretji dan pred začetkom mejnika je že šlo zgodaj zjutraj pet fantov čez Vrh podirat smre-ko za mlaj. Izbiranje najlepše in najvišje jih je zelo zamudilo. Saj so med tisoči debel priprav-ko našli to in ono. Toda ta je imela reven vrh, druga je bila preveč vejnata. Po dolgem izbo-ru so blizu gozdne meje obstali pri najlepši. Brez graje je bila. Podžagali so jo, podklinili tako, da je vrh padel v nizko grmi-čevje in se mu niti vejica ni od-krhnila. Skrbno so odsekali vse veje, da mlaj ni bil nič ranjen. Obelili smreke niso. Naj jo lub ob prevozu varuje, da pride do-mov brez madeža.

Opoldne je zapel hoi! — hoi! — klic voznikov, ki so obstali na poti pod gozdom. Tudi ti so pri-šli na pomoč sekačem, ki so že pripravili valjarke, da so jih položili pod smreko. Fantovska spretnost in moč je smreko veli-kanjo hitro dobila do vozne poti in jo preudarno naložila na vse tri voze. Po poti iz Zavrha je šlo gladko. Na ovinku, kjer se je gozdna pot otekala na cesarsko cesto, jim je prizadelo dosti tru-da. Tevž je vodil. Velel je odpeti oba zadnja voza. Samotež so ju z naloženo smreko vred prede-lali s poti na travnik, da so do-bili smer s cesto. Tam so ju pri-peli na prvi voz, konji so poteg-nili in smreka je bila na cesti. Od veselja, da je šlo vse po sreči, je Novakov zajahal konja, vsi drugi so v kobalo sedli na mlaj in imenitna voznja je šla ukajoč

skozi vasi. Doma so vaščani od samosrajčnikov do starih dedov vsi privreli gledat mlaj. Fantje so naglo znosili več tesarskih stolov, nanje prevallili smreko z voz in odšli domov večerjat.

Drugo jutro so se spet zbrali fantje pri smreki. Začeli so jo beliti; snemali so lubje in vsako grčico in grčico skrbno in gladko odsekali. Stirje so se lotili s krampi in lopatami jame, ki je morala biti zadostno globoka, da bi mlaj vzdržal tudi viharje. Dekleta so na trstasti vrh pripeljale trakove: bele, modre in rdeče. Nobena vejica ni bila brez njega. Ob steblu v vrhu so privezale drog s slovensko zastavo, ki naj daleč vidna vihra vrh mlaja. Iz zelenja so spletle venec in vanj potaknile raznobarno živo in umetno cvetje.

Popoldne je prišel gledat mlaj župan Primož.

"Deset sežnjev meri, rajši še več," je pohvalil mlaj. Ko si je ogledal še jamo, je ukazal, naj o z deskami opazi, da se ne bo postavljaju zasipala. "Deske lahko dobite pri meni." — Na-zadnje je stopil k dekletom, si ogledal ozaljšani trš in delo poh-valil. Potem je potegnil iz žepa rdečo mošnjico. "Lejte, tole rožo bom pa sam privezal na spodnjo vejo mlaja." Mošnjček je dvig-nil in ga potresel, da je v njem zacingljalo. "Ali slišite?" je po-baral dekleta.

"Denar je notri," so nekam plaho povedale.

"Zaresno denar! Trije križani srebrni tolarji pojo v mošnjčku. Kdor pripleza do njih, so nje-govi. Ti so poleg moje smreke za nameč k mlaju," se je pohvalil Primož in dekletom pomežiknil:

"No, katera ima takega fanta, da bo priplezal do mošnjčka? Gotovo ji podari en tolar za spo-min!" Župan je opazil, da so ne-katere zardele, najbolj pa Vida, ki ji je župan še enkrat posebej namežiknil.

Primož ni odšel domov. Sedel je na star hloh ob plotu in čakal moč, ki so se začeli zbirati. Pri-našali so lesene škarje na dolgih drogih, ki so jih imeli spravljene za vsak primer pod bleviskim na-puščem. Tudi fantje so že opa-žili jamo.

"Tevž, sedaj se izkaži, če te je kaj poveljnika!" je župan zakli-cal v množico.

Izkušeni možaki so poprijeli; mlaj se je začel dvigati in ni tra-jalo kdovekak dolgo, da je, sto-ječ še posev, cecnil v jamo.

"Je že naš," so zavpili možaki. Se so poprijeli in ga od vseh plati oprli, da je bil natančno navpik. Fantje so zgrabili za lo-pate, ga zasipali in zemljo trdo zbijali s tolkači. Ko je bila ritina več ko nad polovico zasuta, so škarje popustile, v vrh mlaja je zapihal večerni vetrič, pisani trakovi na njem so zamigljali. K županu je bos pritepljal Blažek in mu izročil prsteni vrč, nalit s slivovko.

"Možje in fantje, lepo je šlo, kot po maslu. Zato sem vam pri-pravil kapljo stare slivovke za likof. Srknite jo!"

Vrč je izročil mlademu Tri-platu, da je pijača krožila od ust do ust. Ceta je prazen vrč vrnil Blažku in župana v imenu vseh zahvalil za mlaj, tolarje in pija-čo. Fantje so do vrha zasuli in zabili jamo krog mlaja. Začelo se je mračiti.

Vse tri dni pred nedeljo se je zbiral krog mlaja vaški drobiž od samosrajčnikov do dečkov, ki so šli že odrasli. Večji in krepkejši dečki so se lotevali pleže na mlaj. Mnogi so se res popeli za dva, tri, celo pet sež-njev visoko. A so vsi omagali in zdrsnili po mlaju na tla. S tal so ogledovali v vetru se zibajoči rdeči mošnjček in imeli vsi zelo velike oči zanj. Toda za njihovo moč je bil previsoko.

Težki položaj Beneške Slovenije

Na seji deželnega sveta v Trstu je 17. decembra svetovalec Slovenske skupnosti dr. Drago Štoka temeljito obravnaval slabi položaj, v katerem se trenutno nahaja vsa Beneška Slovenija od Režije preko doline ob Teru do nadiških dolin. Rekel je, da nevzdržno gospodarsko, prosvetno in družbeno stanje v omenje-nih krajih sicer že vsi poznajo in se tudi vsi strinjajo v tem, da ga je treba izboljšati, toda še vedno manjka splošni načrt gospodar-ske obnove s posebnim poudar-kom na kmetijstvo, na obnovo živinoreje, na pogozdovanje, na gradnjo ljudskih hiš, na indu-strializacijo, na turistični in gos-tinski razvoj ter na ureditev cest in voda. Le tako se bo od-stranila huda revščina in se za-vrlo izseljevanje.

Med prebivalstvom bi bilo tre-ba pospeševati zadržnega duha, da bi ljudje ustanavljali razne zadruge v medsebojno pomoč. Izboljšati bi bilo treba pašnike in planine, bolj preudarno ure-diti mlekarne in sirarne, obnovi-ti živinorejo, zavarovati zemljo pred hudourniki, ki vsako leto o-grožajo napore kmetovalcev ter slednjim nuditi bolj pogosto u-činkovito podporo.

Treba bi bilo tudi izdelati na-črt za ustvaritev krajevne indu-strije pohištva, sadnih produk-tov, kostanjevega lesa. Pri Čeda-du ali v Špetru ob Nadiži bi bilo treba u st a noviti industrijsko področje, da bi bilo na ta način zaposlenih čim več domačinov.

Poskrbeti bi bilo treba tudi za razvoj turizma, tako poletnega kot zimskega, za katerega bi bil primeren zlasti Matajur, saj ima ta gora sneg vse zimske mesece ter istočasno ni predaleč od veli-kih mest naše dežele. Toda za pospeševanje turizma bi bila po-trebna zlasti bolj smotrna pove-zava cest in prevedba mejnih prehodov druge stopnje v prve-ga. Medtem ko je Trbiž deležen vseh koristi, katere mu nudi bli-žina meje, so pa doline ob Nadi-ži še vedno oropane trgovske iz-menjave z Jugoslavijo, pri čem-er je glavni vzrok poleg voja-skih služnosti prav nezadostna cestna mreža.

Svedba gospodarske krize, v kateri se nahaja Beneška Slove-nija, ne bodo rešili posamični u-krepi, ki imajo bolj značajan mlo-ščine, temveč dolgoročni eko-nomski načrti, oprti na temu od-govarjajoči proračun. Če pomi-slimo, da podeljuje osrednja vla-da v Rimu milijone in milijone raznim deželam v razvoju, se po-rajajo spontano vprašanje, od kod to, da ista vlada ne pozna fondov za deželo kot je Beneška Slove-nija, ki ima vse značilnosti raz-vite pokrajine.

Dežela Furlanija-Juljska Be-nečija je v prvi vrsti poklicana, da ustvari v Beneški Sloveniji, vključno Režijo in Kanalsko do-lino, bistvene pogoje za gospo-

darsko in socialno obnovo tega področja, če se hoče odstraniti zmanjševanje prebivalstva in o-mgočiti tem ljudem mirno živ-ljenje, zlasti še, ker so lojalni dr-žavljeni in katerih narodnostne, jezikovne in kulturne pravice štiti tako republiška ustava dr-žave kakor posebni statut naše dežele, poleg tega pa so te pravi-ce obsežne tudi v listini o člo-večanskih pravicah, katere 20-letnice proglasitve smo se v teh dneh spominjali.

Judovski center na Du-naju obloži dr. Kruno-slava Draganoviča

DUNAJ, Avstr. — Med prise-ljenci iz Jugoslavije, ki žive v Avstriji, je vzbudila senzacijo vest, ki jo je objavil šef znane-ga judovskega centra za prega-njanje nacistov, ki so za časa Hitlerjeve vlade morili, mučili ali drugače preganjali Jude, ing. Simon Wiesenthal. Zelo razšir-jen list Die Kleine Zeitung je objavil pismo, ki ga je ing. Wiesenthal pisal jugoslovanske-mu ministrstvu pravosodja. V tem pismu je trdil, da je dr. Draganovič pomagal prominent-nim nacistom, da so zbežali iz Evrope in se skrili pred polici-jami zapadnih zaveznikov in zlasti pred povojnimi judovski-mi zasledovalci. Šef judovskega centra predlaga naj jugoslovanske oblasti v tej zadevi zaslišijo dr. Draganoviča, ki sedaj živi v Sarajevu.

Tako je prišlo ime tega povoj-nega hrvaškega političnega emi-granta zopet v javnost. Dr. Dra-ganovič je namreč duhovnik sa-rajevske nadškofije, ki je med vojno imel nekaj uradnih funk-cij pri ustaški vladi, zadnje voj-no leto pa je bil delegat nadško-fa pri Vatikanu. Po vojni je veli-ko storil za hrvaške begunce in v tisku zagovarjal politiko za neodvisno hrvaško državo. V poz-nem poletju 1967 je pa pri Trstu na misteriozen način prešel v Jugoslavijo in se pojavil v Sara-jevu, kjer od tistega časa živi in dela kot samostanski duhovnik. Jugoslovanska policija je tedaj objavljala Draganovičeva pisma, ki naj bi služila za dokaz, da je mož sam, prostovoljno šel domov v Jugoslavijo, hrvaški ljudje v svobodnem svetu pa so dokazo-vali, da so bila tista pisma pon-a-rejena. Oglasil se je tudi sam Draganovič in inozemskim za-stopnikom tiska potrdil, da se je po svoji želji vrnil v Sarajevo, Ing. Wiesenthal sedaj trdi, da dr. Draganovič ve, kako so po-begnili in kam so se skrili neki nacistični poglavarji, med njimi tudi Martin Bormann in Hein-rich Mueller, ki sta odgovorna za množične morije Judov. Dr. Draganovič je že svoj čas na Du-naju zavrnil vsa namigavanja in obtožbe, da bi on imel karšne-

koli zveze z vodilnimi nacisti kot neresnične in mora sedanj-i novi nastop judovskega centra proti njemu imeti kak drug po-vod in namen. M. K.

Med črnimi voditelji ni sloge in enolnosti

Direktor CORE je ostro pri-jel vodnika NAACP R. Wilkinsa, ker je ta nasto-pil proti zahtevam črnih skrajnežev kot škodljivim.

NEW YORK, N.Y. — Direktor Kongresa za rasno enakost — CORE Roy Innis je ostro kritizir-al 67 let starega direktorja Na-rodne zveze za napredek barv-nih ljudstev — NAACP Royja Wilkinsa zaradi stališča, ki ga je ta zavzel do zahtev črnih skrajnežev. Innis je pizval Wil-kinsa, naj odstopi, ker je že pre-star, da bi razumel sedanje tež-je in želje mladega črnstva. Razložil je, da gre za različno pojmovanje črnih interesov.

Dočim Roy Wilkins brani črn-sko stališče za integracijo z beli-mi in zato zahteva za mladino skupne učilnice, skupne šole in vzgojne zavode, pravita Innis in njegova skupina, da morajo črni dosledno zahtevati posebne pro-store in vse možnosti, da bodo kot črnici posebej živeli in uži-vali vse dobrote moderne civili-zacije in kulture. Innis in nje-govi se boje, da bodo socialni ukrepi v smislu integracije uni-čili identiteto in organizirano moč črnih Amerikancev in ta-ko škodovali njihovim intere-som v bodočnosti.

Innis je poudaril in utemelje-val stališče, da je politika inte-gracije bila taktična poteza črn-skih pionirjev boja za civilne pravice, da pa je sedaj zastare-vela in jo je črna mladina za-vrgla. Mladi črnici sedaj zahte-vajo, kot trdi Innis, polno pri-znanje črnske skupnosti, ki naj dobi v vseh družbenih ustano-vah svoj pravičen delež. Izvoju-je naj si ga, če treba, tudi z o-strimi nastopi.

Vedno bolj se med črnimi sa-mimi javljajo različna pojmovan-ja in tekme, ki nikakor ne olaj-šujejo rešitve zadevnih vprašanj. Kar posamezni vodniki skupin ne znajo izločiti osebnih stremeljenj in se ne dokopljejo do spoznanja, da je pred vsem potrebna mirna razprava, potem pa požrtvovalno sodelovanje vseh činteljev, ki vplivajo, se o-betajo bolj nove, nemirne de-monstracije, kot pa resno pri-zadevanje za rešitev, ki bi pomeni-la dejansko zboljšanje stanja, ki sedaj žuli vso ameriško družbo.

Johnson prodal svoje spomine za \$1.5 milijon

NEW YORK, N.Y. — Bivši predsednik Johnson je že lani ustanovil poseben "Johnsonov fond za javne posle", da bo pod-piral Johnsonovo knjižnico na univerzi v Texasu, potem pa tu-

di druge prosvetne ustanove v Johnsonovi rojstni državi. Ta fond bo tudi dobil vse dohodke, ki jih bo dala prodaja Johnsono-vega življenjepisa in spominov neki CSB knjigarni. Dohodki so cenjeni na poldrug milijon do-larjev. Življenjepis in spomini še niso napisani. Bodo obsegali več zvezkov, prvi zvezek bo predvidoma izšel v 18 mesecih.

Johnson bo pisal tudi za ted-nike in mesečnike. Februarska številka Reader's Digest-a je prinesla njegov članek 'In Quest of Peace'. Članek obravnava v glavnem vietnamsko vojno. Je zanimiv radi tega, ker Johnson pove v njem dosti, česar ni mo-gel povedati, dokler je gospodar-il v Beli hiši. Že ta članek od-kriva, da se življenje v Beli hiši vrti velikokrat čisto drugače, kot nam poročajo časopisi, radio in televizija. Zato bo verjetno vsak Johnsonov članek sprožil tudi politične debate.

Pogodba o prepovedi prometa z atomskim orožjem pride kmalu na vrsto

WASHINGTON, D.C. — Zna-na pogodba o prepovedi prometa z atomskim orožjem bi morala biti v naši deželi ratificirana že sredi poletja. Taka je bila želja bivšega predsednika Johnsona. Nixon je takrat rekel, da je bo-lje, da senat počaka, da se pole-že burja radi vdora čet Varšav-

Moški dobijo delo

BARTENDER
From 4 PM to 8 PM daily, steady, English. Marquette and Hamilton. Call 361-8997. (21)

Zenske dobijo delo

Bakery Clerk
West Side Market, Stand E-11, experienced, references, good salary, vacation. Age 25 to 50. Call 371-0119 or MA 1-0991. —(22)

Ugodna prilika
Iščemo starejšo, pošteno in pridno žensko za varovanje ma-lega otroka na domu. Dobra plača in druge ugodnosti. Kličite kadarkoli 431-6865. (21)

Delo dobi
Iščemo pomivalke posode, od 3. pop. do 8. zvečer, ob ponedelj-kih, torkih in sredah.

SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave. 361-5214 (23)

HELP WANTED — FEMALE
Automatic Cafeteria Hostess
Experienced preferred, but will train. Full or part time; Monday thru Fri. Good hourly rate. Uni-forms furnished. Other benefits. Apply.

American Automatic Vending Corp.
7501 Carnegie Ave.
391-0788 Ext. 63 (22)

skega pakta v Českoslovaško. Kongres je vpošteval Nixonovo stališče, zato še čakamo na rati-fikacijo.

Sedaj so se Nixon, Fulbright in Rogers dogovorili, naj senat vzame ratifikacijo v pretres. Da bi razorožil nasprotnike rati-fikacije, je Fulbright predlagal, naj državni tajnik Rogers opo-zori vse člane Fulbrightovega od-bora, da je treba sedaj pogodbo ratificirati, ker ves svet čaka že dosti dolgo na ratifikacijo. Opo-zorilo je imelo svoj uspeh. Ful-brightov odbor bo v začetku fe-bruarja začel debato o ratifika-ciji.

MALI OGLASI

V najem dajo
5-sobno stanovanje, prebar-vano in čisto, oddajo v najem odraslim na 1043 E. 70 St. zgo-raj. Vprašajte spodaj po 6. zve-čer. —(20)

V Collinwoodu
Sedemsobna hiša, 4 spalnice, aluminijasta obloga, preproge, ognjišče, novejši furnez, vroča voda in drugo. Hiša je na dvojnem lotu, približno 80 čv. x 120 čv. globoko. Dosti prostora za otroke. Cenjeno za hitro prodajo \$16,900. Kličite za sestanek.

THE ALBANESE REALTY CO
791-3300 (21)

Hiša naprodaj
Pri E. 185 St., 6-sobna zidana hiša, blizu vseh udobnosti, \$23,-900. Zapuščina. Nobenih agentov. Kličite 944-7880. (21)

House for Sale
Four-bedroom, brick, with 3 acres of land in Willoughby Hills. Call 256-3489 from 8:00 a.m. to 9:00 p.m. (25)

Hiša naprodaj
Ma 25525 Highland Rd., Rich-mond Heights, 6-sobna ranch hiša, polna klet, dvojna garaža, velik lot. \$25,900. Kličite KE 1-8234. —(21)

Pohištvo naprodaj
Za kuhinjo, (hladilnik, štedil-nik, miza), spalnico in dnevno sobo. Tudi sobna peč. Z a r a d i selitve. V dobrem stanju. Kličite 391-3053. —(Jan 27,29,31)

Lot naprodaj
197 x 447 v Chesterland blizu Rt. 306 in Mayfield Rd., na cesti, kjer so dražji domovi. Tlakana cesta in plačana; plin. Za več pojasnila kličite

J. KNIFIC REALTY
489-9980 820 E. 185 St. (29,31 jan)

Ugodno prodam
Štedilnik v dobrem stanju za \$35 rabljen televizor Admiral in kombinirani radio-gramofon za \$30. Zglasite se od 5. do 7. zvečer na 1090 E. 74 St. spodaj. (22)

V BLAG SPOMIN
OB TRETJI OBLETNICI ODKAR JE V GOSPODU PREMINUL NAŠ LJUBLJENI SOPROG IN OČE

Anton Marolt

Izdihnil je svojo plemenito dušo dne 29. januarja 1966.

V miru božjem zdaj počiva, dragi, nepozabni nam, v nebesih rajsko srečo uživaj do svidenja na vekomaj.

Zalujoči:

soproga JULIA, 10j. Troha sin HERMAN A. in OSTALI SORODNIKI
Cleveland, O. 29. januarja 1969.

POTNIKOV PREVEČ — Ko so v naši deželi potniški vlaki že skoraj izginili z izjemo v krajevnem prometu, je v Indiji potniški promet na železnicah izredno velik. Kot kaže slika, si morajo potniki iskati mesto tudi na strehi vlaka, ko tega ni več med vrati in na stopnicah.

Jerzy Zulawski:

NA SREBRNI OBLI

ROMAN

Liliji je neznansko hudo za možem. Vse kaže, da pobere tudi njo.

Starešina Lunjanov je zdaj Jan, prvorojenec Rože in Toma, mož Lilijine hčere.

A jaz? ... Jaz že davno več ne štejem samega sebe...

Ada mi je danes globoko prepričana rekla, da jaz nikoli ne bom umrl... Ne vem, ali je blazna in z njo vsi Lunjani, ki jo poslušajo in ji verjamejo, ali pa sem nemara resnično čudna izjema med ljudmi...

Prav res: čemu še živeti?

Lilija je umrla.

Od prvega lunjanskega rodu je živa samo še Ada.

Od našega EXODA — pet sto sedemnajst dni.

Strah me je kajti okoli mene se resnično dogaja nekaj, česar nočem, ne morem in ne maram razumeti...

To pritlikavo ljudstvo je med

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

SYSTEMS

Programmer Analyst

Experienced analyst to develop management information systems for large retail shoe chain. Should be familiar with operating systems environments and have at least 1 yr. programming experience. All replies confidential. Mail resume and salary requirements to:

DIRECTOR OF M.I.S.

HAHN SHOES

557 National Press Bldg.
Washington, D.C. 20004

(20)

Handcraft Skilled BAKERS

In several parts of the country. If you possess these skills and management aptitude, you may want to progress to manage one of our stores. We can train a qualified person. For more information write

MR. J. HAGERMAN

FEDERAL BAKE SHOPS, INC.

Tri-County Plaza

11700 Princeton Pike

Cincinnati, Ohio

(20)

HELP WANTED

Medical Technologists

Licensed medical technologists needed at San Bernardino hospital. Newly licensed. Start at \$678 per month, experienced at \$763 per mo. or higher, depending upon experience. Good benefits with free hospital and life insurance. Write or call:

PERSONNEL OFFICE

St. Bernardines Hospital

2101 Waterman

San Bernardino, Calif. 92040

714-882-2911

(20)

Male & FEMALE HELP

MAIDS

HOUSEMEN —

LAUNDRY WORKERS

Apply in person. Holiday Inn. 1000 Busse Rd. Elk Grove Village, Ill.

437-6010

(20)

REAL ESTATE FOR SALE

W. ROGERS PARK — De Luxe 7 Rm. Georgian 3 bdrms. 1 1/2 ba. lge. rms. cen. air-cond. fin. rec. rm. w/ frpl., den. Moss Green crptg. Drapes thruout. 1 blk. Mather High & Park. 45x135. Prof. Indscp. lot. By owner, \$44,500. 973-2171

(20)

kih ur, preveč koprnenja, preveč življenja.

Lasje so mi že davno sivi. Kako dolgo že? Kaj jaz vem! Tam na Zemlji je moralo preteči že nekajkrat po deset let, odkar sem zasul prvi jami na Otoku grobov. Danes je že nekaj grobov več. Skopal sem jame za Toma, za Lilijo, za Rožo, ki so vendar bili še otroci, ko sem jaz hodil že upognjen. Okoli mene rasto že pravnički tistih, ki so bili prišli z menoj na to oblo, jaz pa še vedno živim.

Tako čudovito je to, da včasih sam sebe ne razumem več: zlo-deja, nemara pa je kaj na tej legendi, ki si jo šepetajo med sabo Lunjani, legerdi, da nikoli ne bom umrl...

Spominjam se — na Zemlji, na dragi, za večno izgubljeni Zemlji, sem v knjigi nekega prirodoslovca bral, da smrt ni neizbežen, marveč slučajen pojav v določenih življenjskih pogojih. Groza me je, če pomislim, da me je utegnila pozabiti in da ne pride pome...

Ce dobro preštejem, je preteklo že nad petdeset let od časa, ko sem z rajnimi tovariši zapustil Zemljo.

Od ljudi, ki sem jih poznal, gotovo le malokdo še živi. Kdor je v otroških letih slišal o norcih, ki so bili odleteli na Luno, je zdaj že siv možak in nemara je že pozabil imena pustolovcev, ki jih imajo za izgubljene.

Petdeset let! Koliko stvari se je medtem na Zemlji spremenilo! Bržčas bi nekaj domačih krajev več ne spoznal. Tudi moj spomin peša. Se vedno brli v njem mnogo podrobnosti, ki jih ljubee ogledujem v dolgih urah razmišljanja, a dozdeva se mi, da so te podobe vsak dan bolj varljive, da se ta mozaik sestavljen iz kamnov, ki jih ožarja mo je hrepenenje, že lomi in razsipa.

Znova in znova sestavljam v mislih ta mozaik. Kamenčke, ki so se ta dolga leta izgubili, nadomeščam s sanjami. Venomer spreminjam slike in se kakor otrok igram s kalejdoskopom svojih spominov.

Vsi biserni so ti spomini, kajti skoz solze jih gledam.

O, da mi je biti en sam dan, eno samo uro tam — na Zemlji! O, da mi je še enkrat zagledati resnične, prave, meni podobne ljudi! Slišati šum gozdov, smrek, lip in hrastov, gledati v vetru drhteče brezove gaje, travo po lokah, dihati vonj zeli in cvetov, slišati ptičje speve, gledati, kako polja pomladi zelene v ozimini, kako zlato klasje valovi v poletnih večerih!

Mnogo se je moralo spremeniti na Zemlji v teh letih, vendar ljudje so ostali ljudje in ptice so ostale ptice!

Včasih mislim na pravljico, da duša, ki se oprosti telesa, svobodno potuje po svetovih, zvezdah in soncih. Kot deček sem tam na Zemlji sanjal o potovanjih po zvezdnem vesolju — a zdaj želim samo eno, biti na

Zemlji, večno na Zemlji. Kadar me obide strah, češ, ta Zemlja je vsa drugačna kakor pred pol stoletja, si mislim, da so tam še vedno ljudje, gozdovi, in da po njih še vedno pojo ptice, da so tam še vedno polja, ki dehte v cvetovih... Mojemu duhu bo to dovolj, samo če bo smel tja nazaj...

Kako dolgo že nisem slišal ptičjega petja!

V spominu so mi rana jutra, polna ptičjega drobočenja. Sivi na vse naokoli, nebo polagoma blede, nato se na vzhodu preljuje v rdečkasto barvo, vse naokoli vlada popolna tišina — slišati je samo šest biserne rose, ki kaplja z listov na list in potem na tla. In iznenada prvo, kratko, pretrgano drobočenje, potem se oglasi drugo na nasprotni strani in tretje in četrto... Se trenutek tihote, in potlej kakor da je vse drevje, vse grmovje oživelo: žvrgolenje se razliva vsepovsod, žvižganje, čivkanje, dleskanje — spočetka še razloči posamezne glasove: tu se je oglašil kos, tam v goščavi je kriknila šoja, tu blize so vrabci, senice, pastirčice, tam zgoraj škripanček, a sčasoma se vsi ti glasovi zlijo v en sam pojoči zbor. Zrak se trese od njega, listi podrhte vajo in cvetovi in trave... Medtem pa se svita, dani, nebo je čedalje bolj rdeče... in naposled prija dra sonce izza gora.

Tu vzhaja sonce lenobno in počasi — rekel bi, da zato, ker ga ne kličejo nobeni glasovi... Polmraka, v katerega se nekaj ur pred dnevom zavija vsa po-

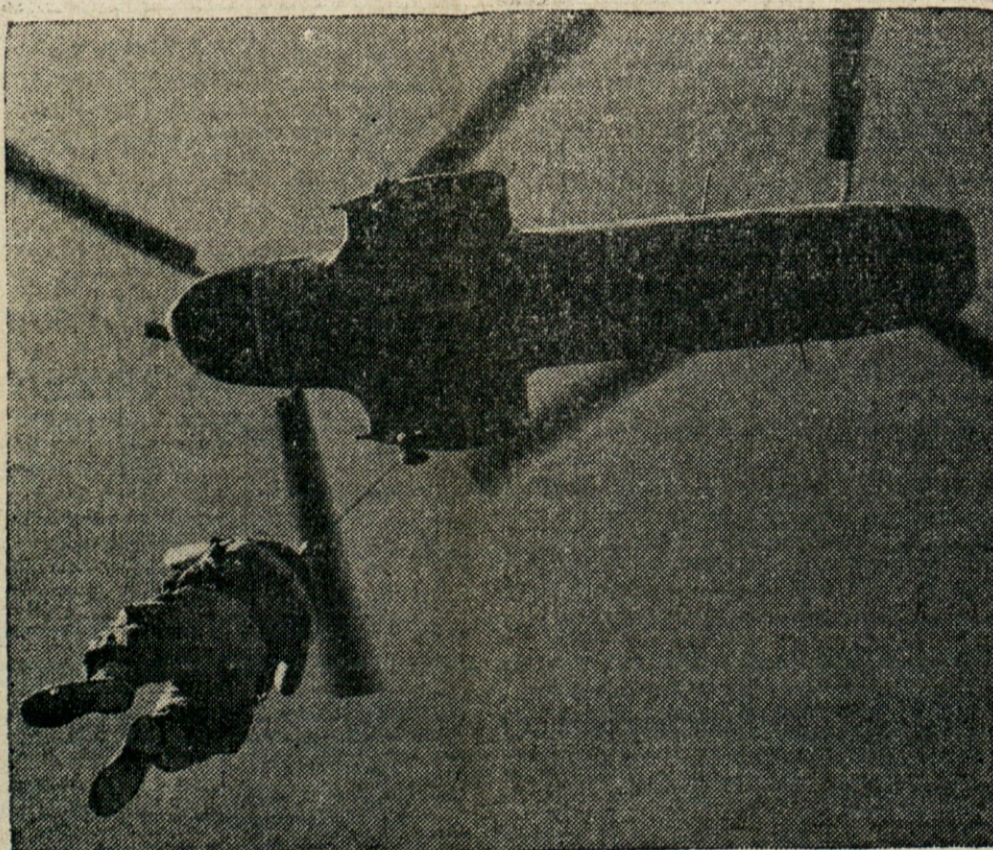
krajina, zamrznjena in zametena, ne oživlja ptičje petje. Sonce vselej priplava nad mrtvi svet in v brezdanjo gluhotu. Edino človek, ki se je pritepel sem z daljnega planeta, edino ta človek vzklikne in ga pozdravi, kak otrok zaveka, podivjan pes, odrevenel od mraza, zacvili v brlogu, iz katerega je bil pred nočjo izgnan kako lunsko pokveko.

In ves neskončni dan vlada tišina, če se ne dvigne neurje ter zbudi morje in zažvižga po pečinah, ali če ne zatuli ognjenik v odgovor bobnajočemu nebu...

Kako živo mi je danes vstalo v spominu vse, kar sem bil doživel. Premetavam orumenele strani tega dnevnika in če zatisnem oči, mi je, kakor da čujem ropotanje voza, ki nas pelje čez strašne puščave, kakor da znova gledam žarečo Zemljo na črnem nebu. Nato se spominjam let, ki smo jih preživeli že na bregovih tega morja. Skoz zaprte veke vidim Marto vso otožno in blede, vidim Petra in ljubko deco, ki je danes ni več. Le Ada je še ostala pri življenju, a zdi se mi, da se staršev ne spominja več, četudi o tem, kar je bila slišala od mene, rada pripoveduje novemu rodu seveda z vsemi mogočimi fantastičnimi primesmi. Tako majhna je bila, ko sta ji umrla oče in mati. Danes je razen mene najstarejši človek na tem svetu in ti pritlikavci jo časte malone tako kakor mene, le da se mene povrh še boje, dasi ne vem zakaj, saj jim nikoli nisem prizadel ničesar hudega.

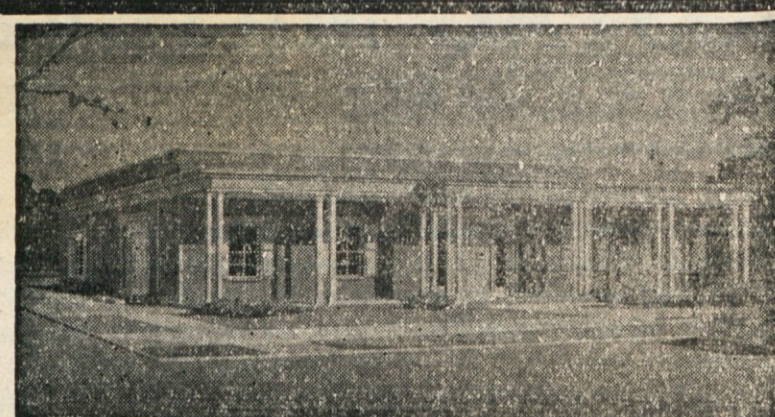

ZADNJI PREGLED — Predno je Evropska organizacija za preiskavo vesolja izročila svoj prvi umetni satelit NASA za vzstrelitev v vesolje, so ga še zadnjič temeljito pregledali. Slika kaže ta pregled.

PROTI POLJSKI BOLNIŠNICI — Helikopter nese ranjenega marina z bojišča v bližini Demilitarizirane cone v Vietnamu v poljsko bolnišnico.

Naročite se na dnevnik "Ameriška Domovina"

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd.

KEnderson 1-6300

1053 East 62nd Street

HEnderson 1-2088

Grdina trgovina s pohištvo — 15301 Waterloo Road

KEnderson 1-1235

GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

V BLAG SPOMIN

OB PETINDVAJSETI OBLETNICI ODKAR JE UMRL NAS LJUBLJENI SIN IN BRAT

Robert J. Starc

ki je dal svoje mlado življenje 29. jan. 1944 za zmago Amerike na italijanskem bojišču.

V miru božjem zdaj počivaj, dragi, nepozabni nam, v nebesih rajsko srečo uživaj do svidenja na vekomaj.

Mi v sreči nosimo ljubee spomin na čase skupne sreče, žalujemo in molimo dokler se spet ne snidemo.

Zalujoči:

JOSEPH in MARY STARC — starši
JOSEPH — brat

Cleveland, O. 29. januarja 1969.

NAZNANILO IN ZAHVALA

V globoki žalosti naznanjamo, da je dne 12. decembra 1968 v Gospodu preminul naš ljubi oče in stari oče

Louis Godec

Pokojni je bil rojen dne 21. junija 1894 v vasi Koreninka, občina Velika Loka pri Novem mestu, Slovenija, Jugoslavija. V Ameriko je prišel leta 1909.

Pokopali smo ga dne 16. dec. 1968 na pokopališču Kalvarija. Slovesno pogrebno sv. mašo je zanj daroval e.g. župnik Jože Čelesnik v cerkvi sv. Kristine, kjer je tudi opravil svete cerkvene obrede in molitve za večno srečo njegove duše. Skupno molitev sv. rožnega venca ob krsti v Žetelovnem pogrebem zavodu na 152 cesti je vodil e.g. Louis A. Pizmoht. Iskreno se jima zahvalimo za vso naklonjenost in duhovno tolažbo.

Našo prisrčno zahvalo naj prejmejo člani društva Napredek št. 132 A.B.Z., društva Slovenski Dom št. 6. ADZ, Kluba Ljubljana, Kluba Slovenskih Upokojencev v Euclid, O., člani uprave Slovenskega Društvenega Doma na Reher Avenue, ki so počastili pokojnega kot preminulega sočlana teh društev, bivšega odbornika, bivšega predsednika Kluba Ljubljana ter direktorja Društvenega Doma. Posebej hvala zastopnikom društev, ki so se z ganljivimi besedami zahvaljevali pokojnemu za njegovo sodelovanje in se poslovili v imenu članstva. Istotako prisrčna hvala tistim članom, ki so nosili krsto.

Toplo zahvalo izrekamo uslužbencem Cleveland Graphite Bronze Div. of Clevite Corp. in Zagar Tool Inc. za skupni venec in vse kar so storili v počastitev pokojnega.

Bog povrni vsem, ki ste dali za sv. maše in druge dobre namene, vsem, ki ste poklonili cvetje in vence in vsem, ki ste dali na razpolago avtomobile za pogrebni sprevid. Prisrčna hvala vsem, ki ste prišli pokojnega kropit, vsem, ki ste se udeležili sv. maše in ste z nami spremljali pokojnega do groba.

Žetelov pogrebni zavod naj sprejme našo zahvalo za izvrstno postrežbo in ureditev vseh pogrebni pripravi.

Najlepša hvala za vse sožalne izjave, prijateljsko naklonjenost in pomoč ob tej žalostni priliki. Posebej hvala vsem, ki ste pokojnemu očetu storili tako dobroto, zlasti v zadnjih dneh življenja. Razposlali smo zahvalne kartice kolikor smo imeli naslove. Če kdo pomotoma naše posebne zahvale ni dobil, lepo prosimo naj nam oprosti. Sprejmite, prosimo, vsi te skupno zahvalo za vso pomoč in dobra dela, za vse, kar je kdo pripomogel, da so bile pogrebne slovesnosti tako ganljivo lepe.

Ti, o Jezus naš premili, zlij na dušo Rešnjo Kri, Ti dobrotno se ga usmili, raj nebeski mu odpri.

Zalujoči:

hčeri AGNES in MARION,

zet STEVE TUMBRY,

vnuki: STEVE in TOM TUMBRY in

ANTHONY in TIMMY ERJAVEC.

Cleveland, O. 29. januarja 1969.